

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznika. — Inerati do 80 petiti vrti a Din 2, do 100 vrti a Din 2.50, od 100 do 300 vrti a Din 3, večji inerati petiti vrti a Din 4.— Popust po dogovoru, ineratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopis se ne vračajo.

UREDNITVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knjižna ulica št. 5
Telefon: 21-22, 21-23, 21-24, 21-25 in 21-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocanova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškova ul. 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.851

Naraščajoča napetost med Rimom in Parizom:

„PUŠKA SE BO SAMA SPROŽILA“

Tudi rimski razgovori Chamberlaina niso omili napetega razmerja med Parizom in Rimom — Zaradi novinske polemike se je napetost še povečala — Svarilni članek „Giornala d'Italia“ na naslov Francije in Evrope

RIM, 18. jan. r. Z velikimi upi je mednarodna politična javnost spremljala obisk angleškega premijera Chamberlaina v Rimu pričakujoč, da bo prinesel omiljenje sedanje mednarodne napetosti, ki se zrcali zlasti v odnosih med Francijo in Italijo. Izgledalo je, da bo angleški državnik napravil v Rimu resne poskuse, da se francosko-italijanski spor premakne z mrtve točke, na katero je prišel po odpovedi Laval-Mussolinijevega sporazuma s strani Italije.

Jasno je, da je bilo že v naprej treba računati z velikimi težavami, ki bi jih bilo treba odstraniti prej, predno bi se mogla najti kompromisna osnova za neposredna pogajanja med Rimom in Parizom. Znano je tudi, da to ni lahek posel, ker zavzema francoska vlada stališče, da je Laval-Mussolinijev sporazum iz leta 1935 edina stvarna osnova za pogajanja in da predstavljajo koncesije, ki jih je Francija priznala Italiji s tem sporazu-

mom višek vsega, na kar je mogla Francija pristati.

Nasprotno pa zahteva italijanska vlada, da se naj vodi nova pogajanja na osnovi medzavezniškega pakta iz l. 1915, s katerim so bile Italiji obljubljene koncesije in kolonije, obenem pa zahteva, da se pri tej priliki ponovno revidirajo francosko-italijanski odnosi in na ta način nanovo uredi ravnotežje pravic in interesov na Sredozemskem morju. Razen tega pa se je Rim postavil na stališče, da se lahko prično pogajanja s Francijo šele potem, ko bo likvidirano špansko vprašanje.

Kljub temu nasprotujočemu si stališču pa je obstajalo upravičeno upanje, da se bo skupnim naporom vendarle posrečilo vsaj nekoliko popraviti napeto ozračje med Francijo in Italijo. Prvi pogoj za to pa je bila ustavev žolčnih napadov v obojestranskem tisku. To upanje pa se ni izpolnilo. Novinska polemika ne le ni po-

ustila, marveč postaja vsak dan bolj ostra in zajedljiva.

Zadnje tri dni je italijanski tisk silno ostro kritiziral nekatere članke francoskih listov »Ordre«, »Petit Bleu« in »Paris Midu«, ki so kritizirali in napadali italijansko vojsko in mornarico. Društvo italijanskih invalidov je sprejelo v zvezi s tem resolucijo, v kateri odklanja vse žalitve italijanske vojske, predsednik društva italijanskih bojevnikov Rossi in poveljnik italijanskih prostovoljcev Coseschi pa sta poslala v imenu vseh italijanskih bojevnikov profesorju Guyotu, ki je napisal članek v »Ordre«, poziv na dvoboj.

Današnji »Giornale d'Italia« pa objavlja članek izpod peresa svojega direktorja Virginia Gayde pod naslovom: Francoske provokacije. V tem članku piše med drugim: »Med Italijo in Francijo ne gre več za razgovore in razne politično-državne probleme, marveč je sedaj na kocki nacio-

nalna čast Italije, ki so jo Francozi brez vseh skrupul omadeževali. Kadar pa gre za nacionalno čast, je Italija vedno odločena in pripravljena, da jo brani z orožjem. Francija in nobena druga država v tem primeru ne bi mogla računati na podporo drugih držav in se sklicevati na vojaške pogodbe in obveznosti o vojni solidarnosti. To je treba vedeti, da se na ta način preprečijo nadaljevalne klevete, kajti italijanski bojevniki bodo na nje reagirali tako, kakor je treba. Francija in vsa Evropa naj si zapomni, da se žalitve na račun Italije s strani Francije ne morejo smatrati za delo neodgovornih elementov, ker službeni francoski krogi take žalitve dopuščajo in bodo morali zaradi tega vzeti nase tudi vse posledice. Francoska mržnja do Italije je sedaj dokumentirana pred vso Evropo. Razumljivo je, da se bo zaradi tega povečala tudi mržnja Italijanov do Francozov. Tako se bo na koncu koncev puška sama sprožila.«

Grof Galeazzo Ciano

RIM, 18. januarja. AA. Stefani: Italijanski zunanji minister grof Ciano je odpotoval popolnoma v Beograd. Italijanskega zunanjega ministra spremlja jugoslovanski poslanik v Rimu.

Csaky zapustil Berlin

Berlin, 18. jan. AA. DNB. Madžarski minister za zunanje zadeve grof Csaky je danes opoldne s svojim spremstvom zapustil Berlin. Tako v nemških kakor v madžarskih krogih so z rezultati pogajanj zadovoljni. Razgovori med nemškim in madžarskim zunanjim ministrom so potekali v priščnem ozračju. Oba državnika sta razpravljala o vseh vprašanjih, ki se tičejo Nemčije in Madžarske.

Ameriška letala za Francijo

Pariz, 18. jan. AA. DNB. Po vesteh iz Le Havra je prispela tja prva pošiljka ameriških vojni letal, ki jih je Francija naročila v Severni Ameriki. Kakor je znano, je Francija naročila v Severni Ameriki 100 bombarderjev znamke »Curtis«.

Proti prepovedi izvoza orožja iz Amerike

New York, 18. jan. AA. (DNB). Zaradi vesti, ki so bile objavljene po radiu, da namerava Roosevelt prepovedati izvoz orožja v republikansko Španijo, so bili vsi brzojavni uradi v Zedinjenih državah preplavljeni z brzojavkami na nanj, kakor tudi na razne senatore in člane reprezentantne zbornice. V teh brzojavah ostro protestirajo proti predsednikovim nameram. V New Yorku je bilo n. pr. toliko brzojav, da so morali poklicati množično novo uradnice, ki so že odle iz službe domov, nazaj v urad. Prav tako je bilo v

Novi bombni atentati v Angliji

Včeraj je bilo še pet eksplozij, razen tega pa je policija odkrila celo vrsto še ne eksplodiranih peklenjskih strojev in bomb

London, 18. jan. g. Pet novih bombnih atentatov, ki so se pripetili včeraj v raznih angleških mestih, dokazuje, da je na dem široko razpredna teroristična organizacija. Včerajšnji atentati sicer niso zahtevali človeških žrtev, pač pa so povzročili veliko škodo. V Birminghamu je eksplodiral peklenjski stroj ob stebru glavnega električnega daljnovoda, v Manchesteru je uničen del vodovoda, v Liverpoolu je nastala eksplozija v poštnem poslopu. V Northumberlandu je policija še pravčasno odkrila tri peklenjske stroje, ki so bili nameščeni tako, da bi eksplodirali o polnoči v plinarji, elektrarni in vodovodu. V Belfastu je odkrila policija celo vrečo bomb, prav tako pa so tudi v Hamsallu in v Creabharu našli bombe, ki bi ekplo, dirale pol ure pozneje. Vse to kaže da

razpolagajo teroristi z velikimi zalogami eksplozivnih snovi ter da morajo imeti na razpolago tudi obilna finančna sredstva za svoje zločinske podvige. Prvi sum, da gre za delo irskih republikancev, doslej ni z ničemer potrjen. Policija je izvršila obsežne razčistke in zaslišala vse sumljive lre, vendar pa ni našla nikake sledi za zločince. Domnevajo, da gre za ljudi, ki so v službi kakor tuje države. V tej smeri se vodi sedaj preiskava. Policija skuša predvsem ugotoviti izvor eksplozivnih snovi, kar sedaj, ko ima v rokah neeksplodirane peklenjske stroje in bombe, ne bo težavno. Notranji minister je odredil najstrožje varnostne ukrepe in je snoči o teh dogodkih obširno poročal tudi ministrskemu predsedniku Chamberlainu.

Kitajska bo zmagala brez tuje pomoči

Iz obrambe bo kmalu prešla v napad

Washington, 18. januarja. AA. (Reuter) Prof. Shang Kaing, ki je član kitajskega narodno-političnega sveta, je prispel te dni v Washington ter izjavil dopisniku Reuterja, da Kitajska ne potrebuje tuje pomoči, ker bo tudi brez te zmagala. Japonsko-kitajska vojna se nahaja zdaj v drugi fazi. Prva faza je bila faza defenzive ter se je končala s padcem Hankova. Zdaj se je začela druga faza, ki jo je prof. Shang-Kaing označil kot fazo priprave za protiofenzivo na vsej fronti. Kitajska razpolaga zdaj z 240 divizijami po 10.000 mož.

Odslej ne bo več odločilnih bitk, temveč bodo kitajske čete vršile hitre napade tako, da japonska vojska ne bo nikdar imela miru. Japonci po mnenju prof. Shang-Kainga ne bodo imeli za te vrste borbe dovolj vojakov. V bitkah pri Sanghaju so Kitajci izgubili trikrat več vojakov, kakor Japonci. V bitki pri Sushauju je razmerje med kitajskimi in japonskimi izgubami padlo na 2:1, v bitki pri Hankovu pa so bile izgube na obeh straneh enake. Iz tega se vidi, da je kitajska vojska že popolnoma dorasla japonski.

Eden o potrebi pospešene oborožitve

London, 18. jan. AA. Reuter. Snoci je imel bivši angleški zunanji minister Eden v Limingtonu govor, v katerem se je dotaknil govora predsednika francoskega parlamenta Herriota, ki je dejal, da zdaj ni čas za prepire, ker sta sedanjost in bodočnost mnogo važnejši od preteklosti. V sedanjem času, je dejal Eden, je med Francijo in Anglijo potrebna najmočnejša solidarnost. Najzanimivejša točka na mednarodnem obzorju je položaj v Španiji, kjer so francoski in angleški interesi identični. Obe državi želita politično neodvisnost Španije ne glede na notranjo ureditev te države. Na kraju je Eden naglasil, da morata Francija in Anglija v letu 1939 posvetiti vse svoje sile oborožitvi, da bi na ta način imeli večji vpliv v mednarodni politiki.

Zahteve Nemcev v ČSR

Praga, 18. januarja. AA. Stefani: Poslanec Kundt, ki je vodja nemške manjšine na Češkoslovaškem, je izjavil, da se Nemci v Češkoslovaški ne želijo vmešavati v notranje češkoslovaške zadeve, kakor je to trdil neki češki list, pač pa zahtevajo sledeče pravice: Svobodno izpovedovati nacionalni socializem, enakost delovnih pogojev za Nemce, najširšo kulturno avtonomijo, izključitev Židov kot posredovalcev med Nemci in Čehi ter dobre gospodarske, politične in kulturne odnose z Nemčijo. Nemci pod sedanjo Češkoslovaško želijo imeti najboljše odnose z vlado.

Novi turški vojni minister

Ankara, 18. januarja. AA. Anatolska agencija poroča: Uradno razglašajo, da je namesto Ezalpa, ki je odstopil, imenovan za vojnega ministra Nadži Tinas, poslanec iz Bruse in upokojen general.

Nesreča vicemarišala angleškega letalstva

London, 18. januarja. AA. Havas: Vicemarišal angleškega letalstva Brown, ki se je včeraj ponesrečil pri Batleu, je bil ponoči v bolnici operiran. Njegovo stanje je še vedno resno.

Borzna poročila.

Carib, 18. januarja. Beograd 10, Pariz 11.65, London 20.75, New York 44.60, Bruselj 74.85, Milan 23.30, Amsterdam 240.45, Berlin 177.70, Praga 15.15, Varšava 53.50, Bukarešta 3.25.

Najbolj krvave borbe v Španiji

Kljub veliki premoči francoscev se republikanci požrtvovalno branijo in so dosegli znatne uspehe

Lerida, 18. januarja. AA. Reuter: V pokrajini Lerida, Taragona in Barcelona se vodijo hudi boji, kakršnih doslej v vsej španski vojni še ne pomnijo. Nacionalistične čete napadajo na črti v dolžini 40 km. Nacionalistična artiljerija težekega kalibra odda dnevno po 35.000 streliv. Nacionalistična letala stalno bombardirajo pota od bojišča do Barcelone. Glavni umik republikanskih čet se vrši preko Sierr Rubie. Nacionalistične čete na južnem krilu bojišča počivajo ter se glavno ofenziva razvija zdaj na severnem delu bojišča. Snoci so nacionalistične čete zavzele vas Pix. V srednjem delu bojišča so nacionalistične čete zasedle črto Ametil-Valfogona-Moteros-Albio-Segura-Motolito de Servera-Vila Graceta-Rubinac-Ludias-Sanatori-Villa Nova. Veliko število republikanskih vojakov je bilo ujetih.

Barcelona, 18. jan. AA. Havas: Poročilo republikanskega poveljstva pravi, da se republikanske čete uspešno upirajo nacionalističnim napadom v pokrajini Taragona. V Estremaduri so bili odbiti vsi protinapadi na položaje republikancev pri

Torre Hermosu. Južno od Monte Rubija so republikanci napredovali.

Barcelona, 17. jan. AA. (Havas) Republikanci so na estremadurskem bojišču odbili vse nacionalistične napade na Castuero. Republikanske čete zasledujejo sovražnika ter so mu zadale velike izgube. Poleg tega so v močnem naskoku zavzele Puerto Calabar. Boj je trajal 20 ur, ves čas pa je močno deževalo. Tudi megla je preprečevala koncentracijo čet. Bila je tako gosta, da se je videlo komaj 100 m daleč.

Na andaluzijskem bojišču so republikanci izvršili napad v odseku Moclin, 28 km severozapadno od Granade. Ta pokrajina je težko dostopna, ker skalovje onemogoča pravičen razvoj strelcev. Republikancem se je kljub temu posrečilo zločiti sovražni odpor ter napredovati v smeri proti jugu. Tu so zavzeli Tosari in prispeli v dolino reke Veillias. Prodiranje republikancev se nadaljuje v smeri proti veliki cesti, ki vodi v Alcala la Real. Republikanski oddelki so sedaj 10 km proč od železniške proge Granada-Sevilla. Zavzeli so postojanke, ki tvorijo polkrog.

Francija noče nič tujega

Otvoritvene besede predsednika francoskega senata Jeaneneya

Pariz, 18. januarja. AA. (Havas) Včeraj popoldne se je začelo zasedanje senata in je predsedstvo, izvoljeno prejšnji četrtak, prevzelo svoje funkcije. Ko je predsednik Jeaneney zavzel svoje mesto, je imel govor, v katerem je med drugim dejal:

Na Francijo preže od zunaj. Zato moramo gledati, da napravimo konec notranjim prepriam in da imamo pred očmi duhovno edinstvo domovine. V Evropi, kjer se še 20 let brez kazni krilo in trgaše diplomatski akti in mednarodne pogodbe, kjer je toliko moralnih pojmov izkrivljenih, kjer veljajo šelje kot pravica, kjer vlada in odloča sila — v tej Evropi je danes mir zelo ogrožen. Francija želi miru in stopa po trnjevi poti, da ga ohrani. Ne želi nobene tuje zemlje in se zave-

luje s poslanstvom v svojem kolonijskem imperiju.

Prihodnja seja senata bo v četrtek. Debata o interpelacijah o zunanji politiki pride na dnevni red seje, ki bo 14. februarja.

Ljudsko štetje na Slovaškem

Bratislava, 18. januarja. AA. Havas: Na osnovi ljudskega štetja, ki je bilo izvršeno na Slovaškem 31. decembra 1938 znaša število Nemcev na Slovaškem 132.000, Čehov 79.000 in Madžarov 75.000. Število Slovakov še ni ugotovljeno.

Usodna pomota

Stockholm, 18. jan. AA. Nekemu profesorju je dala danes žena po pomoti namestu zdravila sredstvo za desinfekcijo. V strahu, da se ne bi mož zastrupil, jo je zadela kap in je takoj umrla.

Lojze Marn se je sodil sam

Predvčerajšnjim je priznal, da je brata Viktorja ubil, včeraj popoldne se je v samotni celici obesil

Ljubljana, 18. januarja. Včeraj popoldne okrog petih, ko se je menjavala straža pred samotno celico v ljubljanski kaznilišč, v kateri je bil zaprt zidarski delavec Alojz Marn iz Smarčine ob Savi, se je zaključilo zadnje dejanje dolge žalostne zgodbe o zverinskem bratomoru. Jetrnik Alojz Marn se je sodil sam. Ko je izmenjani jetniški paznik pogledal skozi linco v celico, je videl, kako leži jetnik Alojz Marn nepremično ob radiatorju centralne kurjave. Paznik je planil v celico, samomorilec in bratomorilec Alojz Marn je bil še topel, arce mu je nalahno še utripalo. Napol ležec je visel na jermenu in robcu. Poklicali so takoj jetniškega zdravnikar Dr. Debeljaka, ki je skušal Marna z injekcijami in umetnim dihanjem rešiti, toda bilo je prepozno. Kmalu nato je Alojz Marn izdihnil.

Zidarski delavec Alojz Marn, star 31 let, je bil dne 28. decembra lani aretiran zaradi suma, da je nekje vionil. Na Koroškem pa so pred tedaj aretirani zloglasnega Jožeta Anžurja, ki je imel pri sebi delavsko knjižico na ime čevljarskega pomočnika Viktorja Marna, ki je dne 11. junija l. 1936 zagotovo izgubil. Anžur je priznal, da mu je knjižico izročil Lojze, brat izgubljenega Viktorja. Tako je prišel po naključju na dan nov dokaz, da je Alojz Marn le v zvezi z zagotovitvijo koncem brata Viktorja. Anžur sedi zdaj v preiskovalnem zaporu zaradi številnih težkih vionov in tatvin. Pa še drugo naključje je pomagalo, da je bila potrjena domneva, da je Alojz Marn v zvezi z življenjsko tragedijo brata Viktorja. Obo človek, 65 let star preizkušnik je prišel prejšnji četrtak vevškim orožnikom sporočiti, da so mu je pomoči sanjalo o izgubljenem sinu Viktorju. Starček je izrazil sum, da mora biti sin Viktor neke v bližini domače hiše zakopan in da ga je umoril najbrže sin Alojz.

Alojz Marn je bil osumljen, da je spravil brata Viktorja z zloglasnim dejanjem s sveta, še pred dvema letoma in pol, torej v juniju l. 1936, ko so Viktorja Marna po Telovnem pogreball. Vevški orožniki so že tedaj zbrali polno indico, ki so kazali na to, da je bil izgubljeni Viktor Marn umorjen in da je bil brat Alojz v zvezi z umorom. Skoraj 10 mesecev je bil Alojz Marn v preiskovalnem zaporu, a kmalu je bilo

kazensko preganjanje zoper njega, ki je bil osumljen bratomora, zaradi pomanjkljivosti dokazov ustavljeno. Alojz Marn je prišel zopet domov in se vdajal pri vseh zidarskih mojstvih kot zidarski delavec. Najbrže je bil prepričan, da njegov zločin ne bo nikdar odkrit. Anžurjevo priznanje in očitove sanje so pa pomagale, da je bil strašen zločin v smrtne ob Savi deloma poplajsen. Ljudstvo v Smarčnem in ob Savi in v okolici je itak vedno trdilo, da je Alojz Marn umoril svojega brata.

Na prijavo starega Marna prejšnji četrtak so vevški orožniki zopet natančno preiskali teren okoli Marnove hiše. Iskaneje ni bilo zaman. Orožniki so našli staro apnenico, ki je bila pokrita z betonsko ploščo. Ko so ploščo vzdignili, se je nudil strašen prizor. Na dnu jame je ležalo človeško okostje. Po še ohranjenih čevljih in po zlatih zobeh v čeljustih so vsi domači spoznali, da je bil v jami zakopan pogrešani Viktor Marn. Orožniki so še isti dan aretirali Alojza Marna, ki je bil ravno zaposlen kot zidarski delavec na Jesenicah.

Kakor pred dvema letoma in pol je tudi to pot Alojz Marn sprva zanikal krivdo v zvezi z umorom brata Viktorja. Toda preiskovalni sodnik je dan za dnem preočeval Marnu dokaze, da ni nihče drugi nego on brata umoril in ga vrzel v apnenico ter ga zabetoniral. Predvčerajšnjim se je Marn pod težo dokazov udal in priznal, da je brata ubil. Povedal je, da sta se na dan pred Telovnem l. 1936 z bratom Viktorjem zaradi denarja spila in so spopadla. Viktor ga je udaril s bokserjem, Alojz se je branil in brata Viktorja potolkel v samobrambi do smrti. Toliko je Alojz Marn priznal, toda na podlagi številnih okoliščin je soditi, da je prišel pokojni 28 let stari Viktor Marn drugače ob življenje. Vse kaže, da ga je brat Marn umoril iz koristoljublja. Kako je bilo v resnici do potankosti najbrž ne bo moglo dognati, morda je bil tudi aretirani Jožet Anžur v zvezi z groznim bratomorom. Samo Anžur v tem primeru še lahko pojasni, kako in zakaj je bil Viktor Marn umorjen. Alojz Marn se je zadnje čase družil z Anžurjevo in Salajevu zločinskiu tulpu in najbrže je komu od svojih pajdakov naspel več kot preiskovalnemu sodniku, preden se je sodil sam z jermenom in robcem.

DNEVNE VESTI

Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 5 z dne 18. t. m. objavlja ukaz o prenosu sedeža Bloke iz kraja Nova vas v kraj Fara. Uredbo o ustroju dentistično tehnične zbornice, dopolnitev pravilnika o ureditvi prometa z devizami in valutami, odločbo o prekatizaciji avtomobusne proge Loški potok (Travniki)—Zlebič—Ribnica, konvencijo glede vojaških ranjenec in bolnikov in glede vojnih ujetnikov. Udeležba Birmanije, telefonski promet z Nemčijo in razne objave iz »Službenih Novin«.

Za mrtva proglašena. Okrožno sodišče v Mariboru je uveljavilo postopanje, da se proglašita za mrtva Janez Fijačko, posestnik sin iz Cirkulian, pristojen v občini Sv. Barbara v Haložah, ki je odšel 1. 1915 k vojakom in kmalu nato na fronto v Srbijo, odkoder se ni več vrnil ali javil in Franc Smodej, posestnikov sin v Spod. Ljubljini, občina Poljane, ki je odšel leta 1916 na rusko fronto.

Znižanje takse za poštno pakete v Ameriko. Lani je bila sklenjena med našo in ameriško pošto upravo pogodba o izmenjavi poštnih paketov. Ta pogodba je omogočila našemu poštnemu ministrstvu znižati z današnjim dnem takso za pakete iz naše države v Zedinjene države. Paketi gredo preko Dubrovnika in prispijo v Ameriko približno v 20 dneh. Našim državljanom, ki dobivajo poštno pakete iz Amerike, odslej ne bo treba več plačevati poštnih taks za pakete od naše meje do prejemniškega bivališča. Te takse bodo plačevali pošiljatelji paketov v Ameriki.

njujo potrebno in bo velikega pomena za našo zunanjo trgovino.

Velika mednarodna razstava psov v Zagrebu. Lani smo imeli mednarodno razstavo psov v Ljubljani, kjer je bilo razstavljenih 180 psov, letos bo pa takra razstava v Zagrebu. Tam bo razstavljenih nad 300 psov. Sodniki za lovske pse bodo iz Slovenije, za pse drugih pasem pa iz Nemčije in Madžarske. V Zagrebu bodo razstavljeni psi iz naše države in iz raznih evropskih držav. Razstava bo prirejena spomladi.

Toplo vreme bo trajalo še nekaj dni. Beograjski novinarji so se obrnili na šefa vojaške meteorološke službe polkovnika Čurča in ga vprašali, kako je s sedanjim izredno toplim vremenom. Odgovoril jim je, da smo dobili izrazito južno vreme zaradi pritiska toplega zraka iznad Atlantskega oceana, ki se je raztegnel nad zapadno polovico Evrope in deloma tudi nad severno Evropo. Val toplega zraka se pomika proti severu, kjer se bo ohladil. To plo vreme bomo imeli še tri ali štiri dni.

Melioracija poplavljenih zemljišč okrog Dolnje Lendave. Ministrstvo javnih del je obveljelo Vodno združenje v Dolnji Lendavi, da je odobrilo iz 4-milijardnega notranjega posojila 3 milijone in milijon iz melioracijskega fonda za melioracijska dela na področju te zadruge. Iz proračuna dravske banovine bo pa odobrenih v ta namen 1.373.684 din.

Radjske naprave opozarjamo na najnovejšo številko »NASEGA VALA«. ki prinaša nenavadno zanimivo poročilo o »mamutski« radjski postaji v Cincinnatiju — najmočnejši na svetu, zabaven podlistek »Pokojnik« časovno razpredelnico za vseh pet celin ter obilo novic iz radjskega in televizijskega sveta. Poleg lepo ilustrirane tekste delata ima »NAS VAL« tudi bogato programsko prilogo, ki obsega spored vseh evropskih radjskih postaj, poln spored ljubljanske postaje in poseben izplet najboljše evropske oddaje za tekoči teden. Zahtevajte se danes na ogled brezplačno številko, ki vam jo bo uprava brezobzorno takoj poslala. Mesečna naročnina znaša samo 12 din, naroča pa se pri upravi v Ljubljani, Knafljeva ulica 5.

Planinski Vestnik bo imel v januarski številki kot prilogo peterbarvni geološki zemljevid naših planin. Priloga bo služila v pojasnilo članku p. Žurke, ki bo objavljen v januarski številki. Radi izdelave navedenega geološkega zemljevida so se tiskarska dela nekoliko zavlekla ter bodo naročniki Planinskega Vestnika prejeli januarsko številko okrog 25. januarja t. l. Opozarjamo hkrati, da bo ta zemljevid izšel v posebni nakladi in bo interesantom proti zmerni ceni na razpolago v pisarni Slovenskega planinskega društva.

Glede razstave v Ameriki opozarjamo, da ne pridejo za razstavo obrtniški izdelki kakor pri obrtniških razstavah in veleposojnih v poštev, ampak, da pridejo predvsem rude in surovine, ki bi se dale plasirati v Ameriki. Razstavo bodo uredili po objavljenem programu. Za Slovenijo je zbran lep material, tako, da bo v vsakem oziru častno zastopana. Načrt za razstavo je po izjavi univ. prof. arh. Vurnika na mednarodni višini in zato je pričakovati, da bo razstava dovolj reprezentativna, navzlic skromnim sredstvom, ki jih je dala naša država v primeri z drugimi državami na razpolago.

Namesto cvetja na krsto blagopokojnega g. Alojzija Vodnika je daroval g. Rado Jereb, javni notar v Konjicah, za mestne reveže v Ljubljani znesek 200 din. — Trdka Lenasi & Gerkman, Ljubljana je namesto venca za pokojnim Al. Vodnikom darovala 400 din Združenju trgovcev za brezposelne trgovske pomočnike.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo oblačno, južno in nestanovitno vreme. Včeraj je nekoliko deževalo v Ljubljani in na Visu. Najvišja temperatura je znašala v Beogradu 19, v Zagrebu in Kumboru 16, v Mariboru, Splitu, Dubrovniku 15, na Rabu 12, v Ljubljani 11,5, v Sarajevu in Visu 10. Davi je kazal barometer v Ljubljani 759,6, temperatura je znašala 10,4, sneg je skopnel.

Velik požar v Petrinji. Včeraj ponoči je nastal sredi Petrinje velik požar. Gorela je delavnica, sušilnica in strojna domača industrija mešnih izdelkov Krajčinovič. Ker je pihal močan veter, se je ogenj hitro širil in kmalu je zajel vsa poslopja. Nevarnost je pretila tudi v bližini stoječi veliki tvornici salam Gavrilovič. Vsa poslopja so napolnjena pogorela, zgorelo je pol vagona mila, mnogo masti, klobas in salam, vsi stroji za predelovanje mesa, več kočij, vozov in pohištva. Škoda znaša nad 1.000.000, zavarovana je bila pa samo za 200.000 din. Baje gre za požig iz osvete. Lastnik podjetja Krajčinovič se mudi poslovno v Ptuj in tam je zvedel kako težka nesreča ga zadela.

Iz Ljubliane

Iz življenja trg je zdaj založen z zelenjavo še skoraj tako kakor spomladi, pač zaradi nenavadno toplega vremena. To seveda tudi vpliva na cene, zato je zelenjava v splošnem nekoliko cenejša (razen uvožene) kakor med mrazom. Trg je dobro založen tudi s sadjem. Jabolka so se v zadnjih tednih podražila približno za dinar pri kg. Slabeje je še vedno založen perutninski trg. Posebej malo je bilo danes perutnine, medtem ko je bilo jaje dovolj.

Iz Smrti blage matere. V Rožni dolini je umrla pri svojem sinu ing. Saši Skubicu, banskem pristavu, Ana Skubic, vdova po finančnem inšpektorju Jakobu Skubicu, ki je bil v naši javnosti splošno znana mar kantna osebnost (umrl je pred 4 leti). Skubicova je bila vzor matere in vzgojila je 9 otrok, ki so vsi dobri preskrbljeni. Čeprav je bila rojena v Lučanih pri Gradcu, v nemškem kraju, je bila zavedna Slovenka in vsi njeni otroci so vzgojeni v narodnem duhu. — Pogreb bo v petek ob 14. izpred mrtvašnice zavetišča sv. Jožefa na Vidovdanskem cesti na pokopališču k Sv. Križu. Pokojnici blag spomin, svojcem pa naše iskrene sožalje!

Iz Ljudske univerze v Ljubljani. Kongresni trg, mala dvorana Filharmonije, po božičnih počitnicah prično na Ljudski uni., verzi danes zopet redna predavanja. Ob 20. bo predaval docent dr. Fran Zwitter o predhodnikih sodobnega nacionalizma. — Opozarjamo cenjeno občinstvo na aktualno snov. Vstopnine ni.

Pod okriljem Ljubljanske sadjarke in vrtnarske podružnice predvaja v petek 20. t. m. ob 19. v fizikalni dvorani na I. dr. realni gimnaziji (reakli) v Vegovi ulici trdka »Jugefa« poučni film »O spoznavanju in zatiranju škodljivcev na sadnem drevu«. Vstop prost. Člani in gostje vabljani. Predavanje v sredo zaradi tega teden odpade.

Iz Kinobiskovalci se opozarjajo, da morajo pri posetu kinematografskih predstav zasesti svoja mesta točno po označbi na vstopnicah, sicer se krši zakon o tak-

KINO SLOGA, tel. 27-30 ob 16., 19. in 21. uri

KRIZA JE KONČANA

SAMO 2 DNI PREMIERA!
Danielle Darrieux, Albert Freyjan.
Temperamentna filmska veseloigra polna komičnih zapletljivosti, zdravega humora in bohemnega razpoloženja.
Film, ki bo navdušil slehernega gledalca!

sah ter se ob vsaki ugotovitvi takega prestopka, mora predpisati kazen. Dravska finančna direkcija, ser odseka V.

Iz Vsa ima priložnosti, da bi potoval po Prekmurju, ki spada med naše najzanimivejše pokrajine, zato bo vodstvo Društva sv. Cirila in Metoda priredilo v ponedeljek 23. t. m. ob 20. v Hubadovi dvorani v Glasbeni Matici predavanje o Sloveniji v Prekmurju in ob Rabi. Profesor Vilko Novak nam bo pokazal lepoto Goričkega, Ravenskega, Dolinskega in naših vasi ob Rabi. Kdor se zanima za narodno obrambna vprašanja bo pohitel na predavanje. Vstop prost.

Iz Legije koroskih borcev. Krajevna organizacija legije koroskih borcev v Ljubljani ima v soboto ob 8. zvečer v restavraciji »pri šestle« na Tyrševi cesti svoj redni občni zbor s naslednjim dnevnim redom: 1. poročilo predsednika, 2. poročilo tajnika, 3. poročilo blagajnika, 4. poročilo nadzornega odbora, 5. volitve novega odbora, 6. sprememba pravil, 7. slučajnosti. V primeru nesklepnosti bo zbor pol ure kasneje v istih prostorih z istim dnevnim redom. Tovariši! Pridite točno in zanesljivo, da si izberete za bodoče poslovnost leto upravni in nadzorni odbor.

Uredništvo v »Soči«. V soboto 21. t. m. ob 20.30 bo predaval v salonu pri Levu dobro znani, odlični predavatelj primarij dr. Alojzij Zalokar o »zgodovini ljudskega zdravja v Jugoslaviji«. Ko se je kovala usoda naše mlade države, je neizprosno pobirala tisoče žrtev španske bolezni, pozneje je jetika morila ljudi. V zadnjih časih se razširja rak. O bolnišnicah tožimo, bojimo se bolezni, zato bo zelo zanimivo izvedeti, kaj smo v svoji svobodi storili, da se ubranimo najhujših in najnevarnejših škodljivcev človeškega zdravja. O vsem tem bo g. predavatelj govoril v poljudnih besedah prihodnje sobote. Vabimo člane in prijatelje društva, pridite polnostevilo. Vstop vsem prost.

Iz Pod okriljem Ljubljanske sadjarke in vrtnarske podružnice predvaja prihodnji petek 20. t. m. ob 19. v fizikalni dvorani na I. dr. realni gimnaziji v Vegovi ulici trdka »Jugefa« poučni film o spoznavanju in zatiranju škodljivcev na sadnem drevu. Vstop prost. Člani in gostje vabljani.

Iz V Stritarjevi ulici št. 6 v Ljubljani pri frančiškanskem mostu se sedaj nahaja optik in urar FR. P. ZAJEC, torej ne več na Starem trgu. — Samo kvalitetna optika.

Uredništvo Filozofskega društva bo priredilo v soboto 21. t. m. zanimivo predavanje iz področja dinamske psihologije. S tem predavanjem hoče Filozofsko društvo seznaniti našo kulturno javnost tudi s samostojnim delom naše mlajše filozofske generacije. Saj je samo po taki poti današnjost, da bo filozofska misel imela pri nas tudi pravi nadaljnji razvoj. Zato je društveni odbor prepričan, da bo tudi to predavanje deležno primernega obiska

in potrebne pozornosti. Predaval bo g. Emil Hrovat o temi: »Slutnja in intuicija«. Predavanje, ki utegne po svoji vsebini zanimati tudi širše občinstvo se bo vršilo v mineraloški predavalnici na univerzi ob 6. uri popoldne. Vabljani so vsi, ki se zanimajo. Vstop prost.

Iz Udruga jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov-sekcijskega Ljubljana vabi na predavanje, ki bo v torek 24. tm. ob 20.30 uri v društveni predavalnici v Kazini (II. nadstropje, levo). Predaval bo inž. Werner Genest iz Berlina o pobijanju ropota in tresenja pri visokih zgradbah in strojni napravah. Vprašanja, ki jih bo obravnaval predavatelj, segajo na razna delovna področja, zlasti na tehniško, zdravstveno in socialno, prav tako so gospodarskega pomena in bodo gotovo najbolj zanimala inženjerje in tehnične gradbene in strojne stranke. Predavanje bodo spremljale slioptične slike. Vstop prost vsem, ki se zanimajo.

Naše bališče

DRAMA
Začetek ob 20 uri!
Sreda, 18. januarja: Labodnja. Red Sreda
Četrtek, 19. januarja: Trideset sekund ljub.
bezni. Red A.
Petek, 20. januarja: zaprt
Sobota, 21. januarja: Upniki — na plan!
Premiera. Premierski abonma
Nedelja, 22. januarja: ob 15. uri: Plička in
Tonček. Mladinska predstava. Znižane
cene od 20 din navzdol. Ob 20. uri: Ze-
ne na Niskavuoriju. Izven. Znižane ce-
ne od 20 din navzdol

Premiera zabavne češke veseloigre, ki jo je spisal Karel Piskov bo v soboto za Pre-
mierski abonma. Delo ima naslov: »Upni-
ki — na plan!« Dejanje se godi v današnjih
dneh v Pragi ter pokaže poslovanje dveh
neposlušnih, ki jima zmeša račune po-
šten uradnik. V glavnih vlogah: Kralj. Gre-
gorin, Skrbinešek, nadalje: Potokar, Jer-
man, Daneš, Nablocka, Vida Juvanova, M.
Boltarjeva, Gabrijelčičeva, Sever, Bratina,
Gale in Presetnik. Režija je prof. Šesta.

OPERA
Začetek ob 20 uri!
Sreda, 18. januarja: Pod to goro zeleno.
Red B
Četrtek, 19. januarja: Gioconda. Red Ce-
trtek
Petek, 20. januarja: ob 15. uri: La Boheme.
Dijaska predstava. Cene od 16 din na-
vzdol
Sobota, 21. januarja: Roxy. Izven. Globoko
znižane cene od 24 din navzdol.
Nedelja, 22. januarja: ob 15. uri: Grofica
Marica. Izven. Znižane cene od 30 din
navzdol. Ob 20. uri: Gioconda. Izven.
Znižane cene od 30 din navzdol
p. 8s, 18CBo kopj. rgdove umihwy 8

OSERNI AVTO
prodam po zelo nizki ceni zara-
di družinskih razmer. Ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod »Brez-
hibenc«. 228

STEDILNIK
dobro ohranjen, poceni prodam.
Vprašati pri g. Bitenc, Gospo-
ska ul. 10. 294

Dva prizora iz filma »DAMA Z MALA-
KIE« po romanu Francis Croisseta s Karl
L. Diehlom in Käthe Gold v glavnih vlogah.
Premiera filma je danes v kinu Unionu.

Razširjenje sušaškega pristanišča.
Sušaško pristanišče bo še letos razširjeno,
tako da bo zvezano z Martinskico. Krediti
so že odobreni. Banska uprava v Zagrebu
bo odredila eksproprijacijo potrebnega zem-
ljišča. Razširjenje sušaškega pristanišča je

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prekliti, izjave beseda Din 1.—
davek posebej.
Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti
znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

GLASBA
Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 8 Din

NAPRODAJ
fina kromatična harmonika s
140 basli, 102 prima, troglasna.
Mivec Anton, Loke 2, Trbovlje. 296

RAZNO
Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 8 Din

50 PAR ENTLANJE
azuriranje, vezenje zaves, pe-
rila, monogramov, gumbic.
Velika zaloga perja po 7.—
din. »Julijana«, Gospodarska
cesta 12. 8. T

OGLASUJTE
male oglase
v
»Slovenski Narod«!
Beseda samo 50 par.

POČENILI
sno znatno vsa simeka oblačila
površnike, Hubertuse, perilo itd.
PRESKER,
Ljubljana, Sv. Petra cesta 14

GOSTILNO
na prometnem kraju oddam.
Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod
»Dobrodočac«. 229

SLUŽBE
NEMSKO VZGOJITELJICO
iščem za dekletce v Beogradu.
Spособne osebe z letnimi izpri-
ševami in fotografijo naj pošlje-
jo ponudbe pod »Ozbična in sa-
vesna« na Publicitas, Zagreb. 226

FRIZERKO
res dobro moč, sprejemam. —
Salon Dobaj, Maribor, Gospo-
ska ul. 38. 227

MLAD FANT
išče započetev, najraje v re-
stavraciji ali kavarni. Vajen je
vseh hišnih del. Alojzij Arh.
pošta Tržič. — Sv. Ana št. 83.
230

PRODAM

LA BUKOVA DRVA
suha in razžagana po 105 din
m³ dostavljena na dom ter tr-
boveljski premog — dobite pri
Kržiču, Ljubljana VII, Gubčeva
23, telef. 45-57. 292

prodam po zelo nizki ceni zara-
di družinskih razmer. Ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod »Brez-
hibenc«. 228

VELIKA
inventurna
ODPRODAJA

INVENTURNO BLAGO IN OSTANKI PO NEVERJETNO NIZKIH CENAH!

A. ŽLENDER LJUBLJANA
MESTNI TRG 22

Nikar se ne bojte...

NIVEA CREME

Kožo Vam varujem jaz!
Zato se Vam ni treba bati
iti najslabšega vremena,
če ste si poprej namazali
kožo z Niveo. Zakaj samo
Nivea vsebuje Eucerit,
edino okrepevalno sred-
stvo za kožo.

Magdalena Hauck
rojena Gablick

danes ob eni uri popoldne v starosti 94 let mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage pokojnice bo v četrtek, dne 19. januarja 1939 ob
16. uri iz hiše žalosti na farno pokopališče v Trbovljah.

Maša sadušnica se bo brala v petek ob 7. uri v farni cerkvi v Trbovljah.

TRBOVLJE, BUDAPEST, WIEN, dne 17. januarja 1939.

Globoke žalujoci sinovi:
JOŽE HAUCK, podjetnik
FRANC IN NANDE ter ostale sorodstvo

Ivan Unučič o svojih pustolovščinah

Za seboj ima burno življenje — Najbolj všeč se mu španke

Zagorje, 17. januarja. Ko so oni dan zagorski orožniki zaslišali Unučiča zaradi vloga, ki ga je zagrešil v Zavinah, se je vašemu poročevalcu v podmorju posrečilo pripraviti ga do tega, da je povedal nekaj zanimivosti iz svojega burnega življenja. »Najbolj všeč se mi je dejal osorno in odločno na prvo vprašanje. »Vi ste novinar!« Toda cigareta je omejevala učenjega Unučiča kraj njegovega pajdaša Stiplovskega Oskarja, s katerim sta družno sedela vsak na svojem stolu. Strastno je kadil cigareto. Njegove kakor v svojih očesnih duplinah udre oči so žarele, z obraza mu je odsevala okrutnost in drznost, ki je kazala, da je najtanjše stvari zamolčal.

Bistvo njegovega značaja je nemiren duh, prežet z neutešenimi željami za pustolovščinami za vsako ceno. Njegov oče je bil dvajset leti odšel križem sveta in je pustil nemirno kal v svojem sinu, ki je izšel iz zakona z neko Zagorjanko, ki tudi živi daleč proč v Parizu. Unučičevi sprehodi iz kaznišnice v St. Građišk, odkoder je z dela pobegnil v Avstrijo, potem pa se je spet vrnil pri Spielfeldu v Jugoslavijo, zagrešil razne delikte, zaradi katerih je ponovno sedel v Lepoglavi, pobegnil v Nemčijo ter v vasi Ulm pri Münchenu 20 dni delal pri kmetu za 20 mark, vse to je bila priprava na veliki skok preko Strasbourga v francosko tujstvo. Bil je sprejet in je prejel 1400 frankov mesečno. Poslali so ga nekam v notranjost Afrike in je bil kmalu dodeljen kazniškemu ekspediciji za »preobrazbo« zamorcev, kakor je Unučič sarkastično izjavil. Po pampah na obrobju Male Sahare so lovili uporne zamorce in jih v danih prilikah tudi s smrtno kaznovali.

Nekdo sredi pustinje, lačni in žejni naleteli na zamorsko bivaljšče. Niso jim hoteli dati vode niti ko je padel zadet od krogla stari zamelec, niti smrt žene ni izstila besede o izviru vode. Šele najmlajši otrok ves zastrašen od smrti družine je pokazal vodo. Bila je globoko pod puščavskim peskom v primitivnem, dobro skritem vodnjaku, rumena, a mrzla ko led. Življenje in trpljenje, pa tudi gon po novem so ga napotili, da je s tovarišem, nekim Hrvatom, pobegnil preko puščave. Toda kmalu so ga ujeli. Za kazen je moral bos, lačen in žejen prehoditi 38 kilometrov nazaj v taborišče. Tam so mu pustili opate, da se je ločil od drugih in da mu je bil pobeg skozi ostri puščavski pesek onemogočen. Ponoči je ždel v ječi s kamenitimi in z vodo polnim podom, da niti leči ni mogel. Toda vseeno je spet pobegnil proti zapadni obali Afrike. Ko so ga obrežne straže ujele, je svoje ime zamolčal in zato so ga izgnali kot nadelnega tujca. Dali so mu osem dni odloga, da izgine.

Udihal je kot težak pri nakladanju italijanskega broda za Šanghaj. Pred odhodom se je vtihotapil na ladjo in se skril med dimnike. Ko je bila ladja že dvajset milj od obale, se je spet prikazal, ker je vedel, da se ladja radi njega ne bo obrnila nazaj. Moral je do prihoda v Šanghaj opravljati težak dela. V novi zemlji je bil vse od pristanka do odhoda deležen okrobe na ladji kajti kot slepega potnika ga niso smeli odsloviti, ker bi prišli na-

vržiti s kitajsko policijo. Ob odhodu so mu dali celo denarja in ga potisnili skrivaj na breg. Kmalu potem je sedel v kitajskih zapornih. Osem dni odloga in že se spet vozil kot slepi potnik preko Južne Amerike na Anglijo v Liverpool. Anglijska policija se ga hitro odkriža. Marš na ladjo in na Portugalsko! Tam ga niso zaprli. V Španiji dirja bratomorna vojna. En korak in že je preko meje, se javi v francoski armadi in postane legionar. Tu so ga poslali v šolo, kjer je hitro napredoval do narednika in je prejel 11 pešet plače na dan.

V treh letih je doživel razne upore in strahote. O njih ni maral dosti pripovedovati. Rekel je samo to, da niso bili ne ti ne oni kaj prida, saj legionar, ki je plačan, se bori za enega in drugega in v bistvu njihovega značaja ni nobene razlike, bodisi da se bori na vladni ali pa na nacionalni strani. Nekje je s četo vdrl v neko cerkev v trenutku, ko so rdeči mučili župnika pred oltarjem. Milo je vzdihnil, naj puste boga v oltarju, njega naj pa ubijejo. Francosci so pregnali vladne in rdeči župnika smrti... Vojna je vojna, instinkti mase so povsod enaki, samo da pod španskim solncom besneji in zaliti z vročo krvjo. Unučič je kot narednik poloveljal oddelku 480 mož. Pošiljali so jih v najtežje položaje in nekdo, ko je »skar tako« prešel na vladno stran za četrt ure in ko so ga nacionalisti spet ujeli, bi moral z legijo v Afriko. Posrečilo se mu je, da se je oglasil kazni s tem, da je ponovno prešel na stran republikancev in z njim njegova četa. Tako se je znašel v Barceloni in z listinami ubitega Francoza v žepu je kanil priti do poslanika, ki bi mu izstavil potni list v Francijo. Toda postopje so stražile oborožene republikanke, katerih se je bolj bal kakor moških. Ženske so streljale brez vsakega opomina, dočim so se moški tovariši držali občaje, da je treba prisileca poprej pozvati, da se ustavi. No, tej nevarnosti se je izognil in na podlagi lažnih listin je prejel potni list ter se poslovlil od vulkanskih tal, kjer je v treh letih doživel več kot kar je povedal.

Leta 1936 je prišel v Maršaj, ker pa je bil še francoski legionarski obveznik-dezertar, je tudi s teh vročih tal pobegnil z ladjo v Split in odtod v naše kraje, kjer je prišel pogosto navzkriž z zakonom. Tu ga je prišla roka pravice in za nekaj časa bo moral za zapah. V devetih letih se je naučil precej dobro šestih jezikov, nadaljnjih šest pa lomi po potrebi, da se pretoka naprej. Spoznal je ženske vseh barv, rdeče, rumene, črne in rjave izpod španskega solnca. Za njegov okus so pač španjolk. Za to deželo je najbolj navdušen. Že moški da so lepi ko bogovi kadar plešejo v kavarnah in na trgih v svojih slikovitih nošah. Že vanje, tako je pravil, bi se zaljubil. Kaj pa šle ženske! Da, španjolk, te so mu bile najbolj všeč.

Kaj pa bodočnost? Ej, ta leži še vsa pred njim. Dostojni ni bil še nikoli bolan, kvečemu zobje so ga boleli. Do »zobozdravnikov ni imel zaupanja, bolne in boleče zobe si je dal kar z bajonetom. Lahko odnehaš, če boli, zdravnik pa kar vleče. Zdrav je razen malarije, ki jo je našel v Zagrebu. Videti hoče še mnogo sveta. V Francijo ne pojde, tam ga čaka ječa kot dezertarja. Pač pa Indija! Tja ga žene srce, se mu razvema fantazija. Mogoče bi mu bilo tudi začeti boljše življenje. Saj se zaveda, da je bilo marsikaj naopak, toda kaj more. V njem je nekaj nepreračunljivega. Rad, skoro sam ne ve kdaj, sega po tisti lastnosti. To je njegova strast, a bolj sport kot koristiljublje. Zasedel je pač v slabo družbo in ta ga je napravila, kakršne je. Iz zapora bo gotovo pobegnil, to je že sklenjena stvar in si niti malo ne beli las, da bi se mu beg ne posrečil. Potem pa dalje. Žel je videti Jeruzalem in Betlehem, videti ju je. Videl je že nemara skoro vse, kar leži na južni strani zemeljske oble, zdaj pridejo na vrsto drugi kraji. Prehodil je 38874 kilometrov in prebrodil 23 držav. To ima natanko izračunano. V njegovih računih pa je najbolj velika pomota ki mu utegne prekriti vse bodoče račune. To so tiste težke verige okoli kolen in zapestij, ki mu pa duha pač ne morejo zadržati od smelih podvigo njegovih fantazij.

Dogorela je cigareta, stisnil je ustne in obmolnil. Nikogar ni ubil razen v vojni morda, pustolovec je bil in zdaj bo pač treba plačati račun. Za svojih 33 let kolikor je star, je bilo čezživljene dovolj in temu primeren bo račun. Unučič je pač tip, iz katerega bi ob ugodnejših prilikah utegnil postati ugleden človek, kajti inteligence mu ne manjka in bi ga za njo lahko zavidal vsak povprečni zemljan.

Nicholas Silver:

Hiša groze

roman

I.

Gotovo je veter majal težko oknico v vogalnem oknu sem in tja, kajti oglušajoči udarci so se slišali tja doli na cesto, kjer je bil John Cable ustavil svoj dvosedezni avto. Ozrl se je gori na veliko poslopje, čigar črni obrisi so se ostro odražali od viharnega nočnega neba. Visoko gori na nebu je sijala polna luna, ki je tisti hip niso zakrivala kope težkih oblakov. Prostor je bil tako poln najrazličnejših zvokov, da se je Johnu Cableu zdelo, da ga ta nočna disharmonija pritiska k tlom.

Ze je hotel odvrtniti pogled od mračnega poslopja rodu Lucasov in znova pogledati motor, ko je opazil v enem izmed oken lučico. Ni verjel svojim očem, izstopil je iz avtomobila, prižgal električno žepno svetilko in sklenil sam pri sebi poskusiti najprej popraviti avto. Ni pa vzdrljal pri delu. Neprestano si je ponavljal, da ga oči niso varale, da je zares opazil žolto luč.

Ko se je znova ozrl na hišo, je bila pa že zavita v temo. John Cable se je zdrnil pri misli, da bi se mogel kdo izprehajati po pustih hodnikih in

prostranih sobah stare hiše, kjer je bil stari pomorski kapitan Arthur Lucas pred dobrim letom tako skrivnostno umrl.

Hiša bi morala biti prav za prav prazna. Ali bi ne kazalo stopiti na griček, vstopiti v hišo in pogledati, kaj pomeni ta luč? Toda takoj se je ustrašil lastne misli. Njegovo košeno telo, oslabelo v sedenju in advokatski pisarni, je zdrhtelo. Čutil je, da mu postaja slabo.

Sam pri sebi je dejal, da to nič ne pomeni. Kak potepuh-postopač, ki ga je presenetila nevihta, se je najbrž zatekel v staro hišo, da bi našel v nji toplo zavetje. Luč, ki jo je bil opazil Cable, je bila najbrž vzgana žgalka v potepuhovi roki.

Sicer pa, kaj bi se brigal za to, kar se godi v stari hiši? Rodbina Lucasov — ponosna, svojeglava, že skozi pokolenja bogata, prava vaška gospoda — ni privoščila niti pogleda tako skromnemu in brezpomembnemu človeku, kakor je bil John Cable. Kakor vsi vaščani, se je tudi Cable vse svoje življenje spoštljivo oziral na luč v hiši na griču, občudoval je toliko moč in se malo tresel ob misli na njo. Tresel se je? Saj se trese tudi zdaj.

— Križi božji, — je pomislil John Cable, — kaj sem res strahopetec?

Nekot je čital nekje:

— Samo dva smrtna greha sta, ki ju ni mogoče človeku odpustiti: krutost in strahopetnost.

Ali je bil krut? Res je bilo nekaj krutega v tem, kako je krojil svojo karijero, kako si je utiral pot iz vaške šole v srednjo šolo in končno na univerzo

Jutri mednarodna avtomobilska dirka skozi Jugoslavijo

Udeleženci »Rallye Monte Carlo« začne prihajati v Ljubljano jutri v opoldanskih urah

Ljubljana, 18. januarja. Jutri bomo imeli priliko tudi v Ljubljani opazovati slavno mednarodno avtomobilsko tekmovalstvo, znano pod imenom »Rallye Monte Carlo«. V Ljubljano bodo začeli voziti okrog 12. tekmovalci, ki tekmujejo na progi Palermo—Messina—Napoli—Rim—Padova—Ljubljana—Dunaj—München—Ulm—Strasbourg—Dijon—Lyon—Grenoble, dolgi 4091 km.

Letošnja tekma bo že 18. te vrste. Glavna značilnost teh tekem je, da na nji sodelujejo navadno tekmovalci skoraj vseh naprednejših evropskih držav ter da so tekmovalne proge razporedene skoraj po vsej Evropi; cilj je v Monte Carlu, start pa v raznih evropskih mestih, oddaljenih po več tisoč kilometrov. Vse proge se proti cilju združijo, zato se tudi tekma imenuje zvezna (rallye). Druga značilnost je, da je tekmovalstvo prirejeno vselej pozimi iz posebnega razloga, ker je tedaj najbolj oteženo in se lahko najbolj izkaže sposobnost ter vzdržnost avtomobilistov, pa tudi avtomobilov. Težko je reči, ali ima tekmovalstvo večji pomen zato, da se v njem izkažejo dobri avtomobilisti ali da se izkaže, katera avtomobilska znamka je boljša. V resnici ne gre zgolj za sport ali romantiko, kakor so trdili Nemci, ki so letos tekmovali ostro kritizirali, sicer bi se je ne udeleževalo toliko Angležev, ki so pač najmanj romantični, in bi se za njo tako vneto ne zanimale avtomobilске tovarne. Znano pa je, da številni avtomobilisti tekmujejo tudi z avtomobili nemških znamk.

Tekma se navadno udeležuje največ Angležev; pri tej priliki tekmujejo z 42 avtomobili, Francozi s 33, Nizozemci s 23, medtem ko so se Nemci udeležili tekme z 10 vozovi.

Tekma se je začela včeraj iz Palerma, Aten, Tallina, Bukarešte, John O'Groatsa (Škotska), Umcaja (Norveška) in Stavan-gerja (Norveška), iz Amsterdamu pa bodo startali šele v petek, ker je ta proga najkrajša (1452 km). Tekmovalci prispejo v Monte Carlo v soboto, kjer ostanejo do četrtka ter se udeležijo raznih prireditev v zvezi s tekmo. Zmagovalci bodo prejeli lepe nagrade razen številnih pokalov, ki so jih poklonili mnogi avtomobilski klubi raznih evropskih držav. Največja denarna nagrada znaša 50.000 frankov, prva nagrada v drugi kategoriji 10.000 frankov, v tretji pa 5000 fr. Posebne nagrade so določene

še za dame. Denarne nagrade znašajo skupno 150.000 frankov.

Na progi Palermo—Ljubljana—Monte Carlo, ki nas najbolj zanima, je napovedanih 25 tekmovalcev s 18 avtomobili. Po narodnosti je 7 Nemcev s 5 avtomobili, 4 Čehoslovaki s dvema avtomobiloma, 4 Francozi s 4 avtomobili, 6 Nizozemcev s 4 avtomobili in po en Anglež in Švicar ter 2 Italijana s enim avtomobilom. Preseneča predvsem, da ni več Italijanov, ko je start vendar v Palermu in proga drži vzdolž vsega Apeninskega polotoka. Letos naša država ni udeležena, kar je škoda, saj ima tekmovalstvo pomen že zaradi propagande ter prestiža države.

Prireditelj organizirata International Sporting Club in Avtomobilski klub Monaco, sodelujejo pa številni avtomobilski klubi evropskih držav, seveda tudi naš klub. Naloga avtomobilskih klubov v deželah, kjer držijo tekmovalne proge, je predvsem skrbeti za predpisano kontrolo in neovirano tekmovalstvo; zaradi tega je naš klub posredoval, da bodo očiščene ceste, dalje, da bodo čim prej opravljene formalnosti pri prehodu čez mejo; da bo očiščen prostor v Zvezdi, kjer bodo avtomobili parkirali, po mestu pa je namestil markacije. Tekmovalci bodo prispejo po Tržaški, Bleiweisovi in Erjavčevi cesti na Kongresni trg, odpeljali pa bodo po Selenburgovi ulici in Tyrsevi cesti proti Mariboru.

Prvi avtomobil mora odpeljati ob 15.23 iz Ljubljane in predpisano je, da tekmovalci startajo drug za drugim v minutnem presledku. Čas prihoda in odhoda v kraje, kjer je kontrola (v Sloveniji je samo v Ljubljani), je določen tako, da sme hitrost vožnje znašati povprečno samo 60 km ter je večja hitrost slabo ocenjena; če pa je povprečna hitrost znatno manjša, je tekmovalci tudi slabše ocenjeni. V Ljubljani mora kontrolna komisija pričakovati tekmovalce od 15.23 do 20.40, torej med časom, ki je dovoljen za odhod iz Ljubljane, medtem ko tekmovalci, ki bi startali pozneje, avtomatično odpade iz tekmovalstva. Zadnja kontrolna postaja pred Ljubljano je Padova (328 km), prihodnja pa Dunaj.

Skozi našo državo drži še ena tekmovalna proga, in sicer iz Aten, odnosno Sofije skozi Beograd proti Budimpešti. Kontrolna postaja je v Beogradu. Ta proga je dolga 3773 km. Najdaljša proga je s startom v Palermu in nobena druga ne znaša 4000 ali več kilometrov.

97.500.000.000 skodelic čaja

V Angliji so proslavili čudno obletnico — Na vsakega Angleža pride letno 1900 skodelic čaja

V ponedeljek 10. t. m. ob 11. dopoldne se je pomikala po londonskih ulicah od pristanišča proti Toweru, najbolj sloveči in najstrašnejši trdnjavi ob Temzi, čudna procesija. Spredaj je stopal Sabu, slaven indijski slon, znan iz raznih filmov, za njim pa še trije sloni, noseči na svojih hrbtih šest zabojev indijskega čaja. Te zaboje so spravili v dražbeno dvorano Društva trgovcev s čajem v Minzing Lane, center trgovcev s čajem iz vsega sveta.

V tej dvorani je pozdravil procesijo londonski veliki župan ali lord-mayor. V dvorani so bili zbrani razen mnogih dostojanstvenikov vsi ugledni angleški trgovci s čajem, ki so napeto opazovali, kako je veliki župan po starem običaju zapečatil srebrni zabojček. V njem je bil čaj, — toda kakšen čaj? Ze pred meseci se je sestala posebna komisija najboljših angleških poznavalcev čaja, da je pripravila najboljšo čajno mešanico na svetu. To se je posrečilo šele po burnih debatah, po mnogih izmenjavah razprav in nešteti poskusih. Srebrni zabojček ostane zapечат do 10. januarja 2039, ko ga bo takratni veliki župan svečano odprl. S sedanjimi svečanostmi je bil poslan zlat zabojček z najboljšo čajno mešanico angleškemu kralju in kraljici.

Svečanost v Minzing Lanu je bila prirejena v prazno dogodka, ki se je bil prijetil pred 100 leti. Letos 10. januarja je minilo 100 let, odkar so na enak način odnasali trije sloni na svojih hrbtih 8 zabojev po 150 kg čaja — prvega indijskega čaja, pripeljanega v Anglijo in razprodanega v Minzing Lane. To je bil nekakšen začetek angleške trgovine s čajem, ki jo je izdatno podpiralo vedno večje navdušenje Angležev za čaj. V zadnjih sto letih se je trgovina s čajem silno razvila, postala je

važna industrijska panoga, v katero je investiranih nad 100.000.000 funtov šterlingov, in v kateri je zaposlenih okrog 2 milijona angleških državljanov.

Samo ob sebi umevno je, da so že pred 100 leti v Angliji pili čaj, samo da je bil to kitajski čaj, ki ima drugačen okus in vonj kakor indijski. Do drugega desetletja preteklega stoletja je imel kitajski čaj nekakšen monopol in bil je tako drag, da so si ga lahko privoščili samo bogati ljudje. Zgodovina indijskega čaja je polna pustolovščin in romantike. Zanimivo je, da je raslo v Indiji čajno drevo divje že pred 100 leti in da so domačini tudi pili čaj. V začetku 18. stoletja se je raznesla vest, da raste čajno drevo divje v Assamu. Assam je bil pa takrat še pust pokrajina, polna nevarnosti. Iz Kalkute se je prišlo tja po velikih naporih komaj v štirih mesecih in sicer samo na slonih. Nevarnost je prežala na človeka pri vsakem koraku, vendar se je na našlo nekaj pustolovskih vojakov in trgovcev, ki so prodrli do Assama in poslali v Bengalijo divje čajno drevo. Vladni botaniki v Kalkuti so pa izjavili, da se ta čaj sploh ne da primerjati s kitajskim in da ga belokožci ne morejo piti. Priznali so pa, da so v Assamu tla ugodna za pridelovanje kitajskega čaja in da je tudi podnebje prikladno.

Iz Kitajske so začeli takoj tihotapiti v Indijo čajno seme. Seveda stvar ni šla gladko. 70 odstotkov tistih, ki so poskusili gojiti čajno drevo v Assamu, je plačalo to prizadevanje z glavo. Ene je pokosila malarja, drugi so postali žrtve potresov, poplav, strupenih kač, muh in divjih zverí. Končno se je izkazalo, da indijski podnebje ni ugodno za kitajsko čajno drevo. Šele pozneje je škot Charles Alexander Bruce

dokazal, da trditev kalkutskih vladnih botanikov ni bila točna, temveč da je nasprotno indijsko čajno drevo zelo dobro, da se lahko primerja s kitajskim in da je celo boljše. In tako je prišla leta 1839. v Anglijo prva pošiljka čaja, ki so ga prodajali po 25 šilingov funt, desetkrat dražje kakor zdaj.

Ščasoma je zavzel čaj iz Indije in iz Ceylona v svetu prvo mesto. Zdaj prihaja iz angleških kolonij 330.000.000 kg čaja ali 70 odstotkov vse proizvodnje. Naj omenimo še nekaj zanimivih podatkov iz Anglije. V Angliji se pije zdaj zelo mnogo čaja. Statistiki pravijo, da popije vsak prebivalec Anglije, pa naj bo moški, ženska ali otrok na leto okrog 1900 skodelic čaja. V Ameriki odpade na vsakega prebivalca letno 150 skodelic, Italijani so pa znani kot sovražniki čaja. Vsako leto se popije v Angliji okrog 97.500.000.000 skodelic čaja. Samo na angleških otokih se porabi letno 200 milijonov kg čaja, kar je točno polovica porabe čaja na vsem svetu. V Angliji imajo bogato literaturo o čaju z navodili, kako skuhamo najboljši čaj. Večinoma pije Angleži čaj z mlekom in le redko z rumom ali limono.

Zakonske zveze filmskih zvezd

Niè ni tako minljivega, kakor zakonska zveza filmskih zvezd v Hollywoodu. Če se v Evropi zakoni ločijo zato, da bi se mogli znova poročiti, se v filmski prestolnici igralci in igralke ženijo in može zato, da bi se lahko ločili. Vendar so pa v Hollywoodu nekatere zakonske zveze trajale dolgo. Mary Pickfordova in Douglas Fairbanks sta bila poročena polnih 15 let. Najkrajša zakonska zveza trajajoča samo 15 dni, je bila sklenjena med Georgom Brentom in Constantio Worthovo.

Običajno so v Hollywoodu zakonske zveze, ki ne trajajo dolgo. Zakon Mary Astorove s Franklinom Terphom je trajal pet let, Lupe Velezove z Johny Weissmüllerjem in Jeanne Bennetove z Johnom Marionom tudi pet let, Charlie Chaplina s Lito Grayevom tri leta, Joan Crawfordova je poročena s Franchotom Tomom že tri leta, zakon Karole Lombardove z Williamom Powerom, Ginger Rogersove z Lew Alresom Kay Francisove s Kenetom Mc Kenno je trajal dve leti, Lorette Youngove z Grantom Whitersom eno leto, Glorie Swansonove z Wallacom Beerym dve leti, z markizom de la Falaise pet let, z Mihaelom Farmerjem pa tri leta, Jeane Harlowove s Mc Gremym tri leta, s Paulom Bernom eno leto, Margarethe Sullivanove z Williamom Wylerjem 15 mesecev in June Langove-Vlaskove z Wizeom Orsattim 2 meseca.

Milijon iz onstranstva

Francoska loterija je izplačala oni dan z večmesno zamudo dobiček milijon frankov. Normalno seveda tudi v Franciji takoj izplačajo dobičke razredne loterije. Pri tem zrebanju je bila pa zamuda razumljiva, ker je prišel dobiček od daleč — iz inozemstva. Lani v avgustu sta kupila dva zakonca iz pariškega predmestja srečno Narodno loterijo. Zrebanje je bilo v septembru, toda lastnik srečke se je bil ta čas poslovil od sveta. Njegova žena je videla srečko samo, ko jo je mož kupil, ker jo je potem vedno nosil s seboj. Toda predvidna žena si je zabeležila njeno številko. Zalovanje po možu jo ni oviralo, da bi se ne zanimala za zrebanje. Primerjala je zabeleženo številko srečke z izžrebanimi in se prepričala, da je zadelala srečka njenega moža milijon frankov. Seveda je jela takoj iskati srečko, toda zaman je preiskala in pretrkala vse stanovanje. Slednjč se ji je posvetilo v glavi. Srečka je najbrž ostala v moževi praznični obleki, v kateri so ga bili pokopali.

S to vestjo je odšla v pisarno Narodne loterije, kjer so ji pa povedali, da na njo samo številko ne morejo izplačati dobička, temveč da hočejo imeti srečko. Tako ji ni preostalo nič drugega nego mrtvega moža odkopati. To so tudi storili. Odprli so krsto in res so našli v mrličevem žepu srečko, ki je bila zadelala milijon frankov. Francoska narodna loterija je morala dočeti noč priznati v grobu najdeno srečko in izplačati dobiček.

Iz Brežic

— Slinavka in parkljevka zopet pustolova v brežičkem srezu. Sresko načelstvo v Brežicah sporoča, da se je slinavka in parkljevka zopet razširila v Mihalovcu, občini Dobova, v dveh dvorcih, ki se bo najbrž razširila še na druge dvorce. Na podlagi čl. 42., 43., 44. in 49. do 52. zakona o živalskih kugah se proglasi tako okuženi okoliš vasi Mihalovec in Dobova, vse ostale vasi občine Dobova pa kot ogroženi okoliš. Do preklica se prepovedujejo vsi živinski in svinski sejmi v Dobovi, Kapeh in Brežicah. Dovoljen pa je dogon živine na sejme v svobodne občine.

Nočno srečanje

Bal se je, strašno se je bal. Moral se je prisiliti, če je hotel naprej. Zdelo se mu je, da je njegova duša razpolovljena. Eno polovico je bil obšel strah, drugo je pa vzdobujal junak njegovih sanj. Toda kako težko je druga polovica zmagovala!

Dež je ponehal tako naglo, kakor se je bil vili. Oblaki so se pretrgali in zdaj so se naglo podili po nebu. Med njimi se je zopet prikazala luna, toda sijala je kakor v megli. Pred Cablom se je dvigala stara hiša. Prazna okna so zijala črno nad njim, kakor ploščati obrzi. In povsod okrog njega so padale težke kaplje z listov in grmovja, ko ga je stresal veter.

Voda mu je kapljala tudi s suknjiča. Čutil je, da ima mrzle in mokre noge. In stara hiša ga je zdaj odbijala še bolj kakor prvič, ko je stal na cesti.

Vstopil je po stopnicah in se ustavil pod stebričastim vhodom. Iztegnil je roko in se dotaknil vrat. Niso se premaknili. Pritisnil je na kljuko — vrata so bila zaklenjena.

Zbral je ves svoj pogum, prijel za držalo zvonce in krepko pozvonil. Stopil je korak nazaj in poslušal, kako je dolgi odmev zvonce umiral v zapušteni hiši.

Ni pa še utihnil, ko so se vrata nenadoma odprla. John Cable je stal liki kip, ves trd od groze.